plũ obedientie preceptũ/documentũ sacramẽtũ/testamẽtũ / vt in nouitate ambulemus · hic est panis nouus ,puocans appetitũ in eis qui patiuntur casũ appetit9 spiritualis. gene·xlix. azer pinguis panis eius deli·pre. reg· propter hoc comedebatur agn9 in lege cũ pane azimo ⁊ lactucis agrestib9 ⁊ in nouo testamẽto vero agno appositũ est acetũ que õnia appetitum irritãt ꝙ si bas non sentis delicias in hoc pane time tibi de infectione spiritualis prelati vel de ingratitudine. ⁊ forte tibi hec dulcedo negatur ad p̃sens quia tibi tota reseruatur percipienda in posterũ · De quarto:i. corin·xi. panis quem frangim9in altari in cõuiuio est ideo dicitur vulgariter sacramẽtum vnionis quia vnimur xpo ⁊ ,pximo in hoc sacramento. vñ cõmunio dicitur quasi cõuiuio. eundem enim cibũ comedim9 simul· ⁊ ideo nobis mutuam caritatem et fidelitatem exhibere tenemur. ⁊ nota ꝙ ait frangim9/q2 frangitur in tres partes hostia ⁊c· Dedit enim bis qui in mũdo sunt ad gratiam / cõpbẽsoribus in celo ad gloriam/defũctis in purgatorio ad euadendam miseriã ·dani· vl·panes quos posuerat in alueolo ductu angelico trãsiecunctur daniel in lacum leonũ . quia panis corporis xpristi qui pro defunctis offertur efficaciam habet / vt anime a leonibus inferni cruciate in purgatorio liberentur· Tercio tangitur vtilitas cũ dicitur pro mũdi vita sicut enim dictũ ẽ de illo detito q̃cũq; die cõederitis mor. moriemini ita de isto dicitur Jo. vi·qui manducat ex hoc pane viuet in eternum· tunc autez in hoc pane vite efficacia manifestatur cũ ea que post comestionem apparent inueniuntur que sunt quatuor anhelitus fragrantia/ciborũ grossorũ displicentia/laboris tolerantia manifesta letitia· Primum est verbum edificationis·qui enim bonum comedit cibuz/bonum ⁊ bene fragrantẽ habet anhelitũ q2 profert edificationis nõ detractionis verbũ· Apostol9/aliis sumus odor vite in vitam·aliis quidem mor·in mor. eccle. vl. cibauit illũ domin9 pane vite· Secundũ est abhominatio pcti ⁊ transgressionis ruth v. comede ⁊ tinge buccellam in aceto sicut post cibos regios ⁊ subtiles fastidio habentur cibi grossi: ita post hunc cibũ peccata · vnde bene dicit intinge buccellam in aceto · quia sicut vini dulcedo non sapit post acetũ ita nec post passionis memoriã sapit peccatum · de ergo filiis reprobis q̃b9 domin9 pluerat panes de celo ⁊ reuertebãtur ad pepones et allia ⁊c. Tertiũ est collatio aduersitatis quia p9 cõestionem surgit homo fortior ad laborem.psal· panis cor hominis confirmat· Quartum est exultatio cordis que sequitur post cibuz vnde eccle. comede in letitia panem tuum·

De sacramento ordinis .

Ioseph inuenit gratiam corã domino ⁊ ministrabat ei gene·xxxix. cõsuetudo est pricipũ secularũ ꝙ querunt ministros qui presint familie ⁊ dispensent eis panem ⁊ vinũ ⁊ alia necessaria ⁊ reconcilient alios domino suo ⁊ alios expellant. sic fit in ecclesia que ẽ dom9 dei· ⁊ q2 iam facti

sunt/cives ciuitatis per gratiam baptismalem habentes arma per gratiam
confirmationis ⁊ annonam ⁊ viaticũ per sacramentũ eucharistie. ideo vt
dictum est requiruntur ministri qui ciuitatem regant ⁊ ostenditur quales
debent esse in personis propriis quia assimilari ioseph. in officiis quia de
bent ministrare coram domino. De primo inuenit ioseph. de secundo ⁊ mi
nistrabat. debent ergo esse gratiosi quantũ ad deum et fideliter ministrare
quantum ad ꝓximum. i. cor. iiii. sic nos existimet homo vt ministros xpi
et dispensatores mysteriorꝝ eius idest sacramentorꝝ. hic iã queritur inter
dispensatores vt fidelis quis inueniat'/et quoniã. Joseph legit' fuisse po
tentissimus ostituit eũ pharao dñm domus sue et prin. omnis possess. fuit
etiã sapientissimus et ideo constituit ẽ vt erudiret pricipales et senes pru
dentiã doceret. reuelauit etiam secreta somnia pharaoni. fuit etiã clemẽtissi
mus. vnde fratribus qui eum vendiderunt in mortem reddidit vitam
condonauit offensam. Fuit etiam equissimus sicut apparet in distributi
one frumenti. Sit ergo minister xpi gratiosus vt gratiam inueniat apud
deũ in excellentia dignitatis. noticia veritatis. misericordia pietatis. iusti
cia equitatis vel seueritatis. De primo. i. thi. iiii. noli negligere gratiã q̃
in te est que data est tibi cum impositione manus presbiteri. magne enĩ dig
nitatis gratia datur eis qui fungũtur ministerio sacerdotali. agit' enim hoc
officium in terra cuius negociũ impletur in celis. nec homo nec angel⁹ nec
aliqua creatura munus istud instituit et gratiam cum in carne viuẽtes fun
gãtur ministerio. vnde ⁊ sacerdotem ducere oportet vitã angelicã ⁊ celestẽ
De secundo gal'. i. complacuit ei qui me segregauit ex vtero. ma. m. et no. p
gratiam. s. vt reuel. filium suum in me vt euang. illũ in gentibus continuo
non acquieui carni et sanguini. In ministris enim qui vocantur ad dei
consilia vt ea doceant populũ/et suũ nouerunt exercere officiũ. necessaria
ẽ sapientia que p caruẽ et sanguinem eneruatur: quando gule ⁊ luxurie va
catur/que sapientia tanto ãplius viget/quãto mẽs a corporalib⁹ delecta
tionibus remotior est vt testatur plato in phedrone. si quid vnq̃ bona fi
de scire volumus recedendum est a corpore. ita enim scientie appropiqua
bimus si nichil ac minimũ corpori nitamur/non in societatẽ nisi quãtũ ne
cesse est animuꝝ dimittamus. ita enĩ minime replebimur viciosa et turbu
lenta natura corporis/sed puria contagione eius inquantum facere possu
m⁹ erimus: et si ita fecerim⁹ incorrupti sinceriq̃ aggredientes ad omnia in
corrupta ⁊ sidera veniemus. ii. pe. iii. Crescite in gratia ⁊ ĩ cognitione do
mini nostri iesu xpi. De tercio puer. iii. mansuetis dabit gratiam. nichil
enim ita puritatem ⁊ aciem mentis obtundit vt iracundia inordinata ⁊ ĩ
petuosa. sicut enim nocturno plio non discernit oculus socios ab hostibus
⁊ omnibus vno modo vtitur. sic ĩ iracũdo q̃ nichil discernit nõ curat q̃d
agat cum voluptatẽ furoris expleat. fumus enim ex ira ꝓcedens obscurat
mentem sacerdotis etiam si fuerit in aliis radius solis splendidior. oẽs

autem de factis sacerdotis iudicant q̃ non sit carne circũdatus nec hoim infirmitate teneatur ¶ De quarto, puer. xxiii. inter iustos morabitur gratia ¶ Ministri enim ⁊ maxime sacerdotes debent induere iusticiã vt corripiant ⁊ corrigant non vt adulentur et faueant peccatoribus ⁊ foueant culpã prouer. xxviii. qui corripit hominem gratiã inueniet postea apud eum magis q̃ ille qui p liugue blandimenta decipit.// Ex his quatuor sequit' qualiter debent ministrare in officio quia quadrupliciter ofecrando vel orãdo p̃dicãdo vel exhortãdo/absoluẽdo/excõicãdo. De p̃mo ysa. lxi. vos sacerdotes domini vocabimini minstri dei nostri dicetur vobis. sacerdotũ enim est conficere ex quo magnũ bonoris gradum acquirũt. ¶ Io. xii. si quis michi ministrauerit bono. eũ pater meus. imprimit' enim eis caracter regii bonoris/sicut p sigillũ ⁊ cum regio sigillo beneficium aliquod dat' ita et xp̃i gr̃am recipiunt cũ ptãte conficiendi ⁊ consecrãdi. Si ergo vasa ⁊ loca deo cõsecrata appropriãt' cultui ip̃ius ⁊ nõ trãsferũtur ad alios vsq̃ propter bonorem diuinũ/multo fortius necesse est ministros istos esse distinctos/et discretos ab aliis hominibus sanctitate speciali quam requirit sacramentũ ipsum supaddita sanctitati que sufficit in aliis personis. vnde maius sacrilegiũ cõmittunt cũ damnatione sui q̃ i pollutione calicis consecrati vel templi ⁊ maiorem contumeliam deo in suo cultu irrogat qui ministruz eius interficit quã qui vasa ministerii ofringit: ⁊ tanto sanctiores oportet esse ministros appropriatos istis ministerius quãto illud officium cõsecrandi ceteris officius antecellit.// De secundo. ii. tbi. iiii. tu vero vigila in õnibus labora opus fac euãgelice/ministeriuz tuũ imple: sobrius esto ministerium tuũ imple vt p̃dices/ores. frequenter celebres. ⁊ in oratione impetra dona dispenses. i. pe. iiii. vnusquisq̃ sicut accepit ita alterutz̃ illũ ãministrantes tanq̃ boni dispensatores multiformis gratie dei. Quis enĩ illotus ad tam reuerendã mensam accedere presumat. si enim asinũ tuũ id ẽ corpus ad presepe suũ id ẽ mensam corporis illotũ accedere nõ sinis sed manũ ⁊ os preabluis. quanto fortius ad istã sacratissimã mensam accessurus debet lauari lacrimis. bene autem dicit gratie dei: quia munus gratie a solo deo ofertur. a populo deuotione cordis expetitur. a sacerdote offert' sacerdos enĩ nũcius est ꝓcurator ⁊ aduocatus sed nũcius inquantũ defert litteras ex parte ecclesie. aduocatus inquantum ꝓponit allegationes pro causa ecclesie. procurator inquantũ petitiones eius offert ⁊ porrigit. prouidit enĩ princeps reipublice spiritualis vt essent in suo consistorio spirituales aduocati qui pro reis interpellarent ⁊ negocia ptractarẽt ⁊ sicut aduocatus non iura sua vel statuta allegat. sed aliena ⁊ verba eius cui patrocinium prestat in ore gestat. sic sacerdos ex officio publico interpellationis porrigit ex parte ecclesie verba ⁊ orationes ipsius. ⁊ hoc est q̃d errare facit hereticos circa officium orãdi quia non attendunt q̃ sacerdos oret vel peroret causas ex parte ecclesie sed ex merito ⁊ demerito ꝓprie vite dicẽtes

quia peccatores deus non audit ille autem auditur cuius desiderium iple
tur qd est ecclesia. vnde non dicit sacerdos orē sed oremus. sicut ergo peti
tio aliena in scriptis oblata principi recipit ob gratiam eius cuius ē et ex
cuius nomine offertur qui et in ea loquitur petens ⁊ supplicans. ita et in
proposito ille exaudit proprie cuius petitio admittit ⁊ cuius desiderū im
plet. non enim attendit princeps vilitatem cursoris qui ex parte amicoꝝ
suoꝝ litteras ei porrigit. sed petitionē ⁊ merita petentium ⁊ quid eū facere
deceat attendit. ¶ De tercio prouer. xiii. acceptus ē regi minister itelligēs
qui. s. ministrat de thesauro ecclesie cum discretione pro vt nouit vnicuiq;
conuenire discretū enim oportet esse sacerdotem in penitentiis imponendis
⁊ criminibus absoluendis sicut medicū in morbis cognoscendis ⁊ curan
dis vt discernat diuersitatē pulsuū / hoc est cordis desideriorum scilicet si
desideriū reuertendi ad deum est in penitente forte vel inualidum. si calor
viuificus multus vel paucus: qd pertinet ad dilectionē / si sudor lacrimaꝝ
ibi sit / si vniuersalis et alleuians hoc est si omnia membra leuans et deuo
tione effluēs quod fit cū sigillati penitēs luget peccata q̄ oculis ppetrauit ⁊
omibus mēbris / si sudor fortis ita ꝙ radicē et causam expellat morbi spi
ritualis nec relinquitur aliquod vestigiū in corde penitentis. ¶ Deinde sciat
de satisfactione ogrua hoc est cuius debeat ei apponi dieta. ¶ De quarto
ro. xiii. si malefeceris time. non enim sine causa gladium portat. dei enim mi
nister est vindex in iram ei qui male agit. ¶ Iste gladius est excōicationis
gladium enim aliquando exerit ad terrendū. aliquando ad percutiendum
sicut patet in excōicatione que debet ꝓcedere non ex indignatione vel fu
rore sed ex zelo ⁊ feruore. hebꝝ. i. ¶ Qui facit angelos suos spiritus ⁊ minis
tros suos flammā ignis sicut enim reges forbannitos suos eiciūt indignos
ita in ꝓposito. ⁊ sicut argnūt ⁊ rei facti sunt qui forbānitum regis accipi
unt. ita et qui ī casibus probibitis cōicant excōmunicatis. licet quidam er
rant dicentes ꝙ malus sacerdos excōicare nō potest sicut nec orare pro a
liis vtiliter qd nichil est quia si iudex p̄cipiat malo ministro ꝙ excōicet
eum vel liget vinculum tenet. ille enim facit cuius auctoritate fit qui enim
dicit non sufficiunt orationes ecclesie nisi sacerdos sit iustus / similis est di
centi non sufficit armatoꝝ infinitorū ogregatus exercitus nisi virtute vni
us adiuuet pulicis / nō sufficit fragrātia vel suauitas oim speciē isti cō
gregataꝝ nisi medietas aut pticula minīa vnius gariophili supadditur.

De sacramento penitentie et confessionis.

Confiteant nomini tuo magno / quoniam terribile ⁊ sanctū est ⁊ ho
nor regis iudicium diligit. ¶ Monemur ad confessionem que debet
fieri secundum iudicii formam. ¶ Confessio enim quedā est accusatio ad
inferendam penam ipsi actui in foro iudicali qd fit similiter in foro peni
tentiali vbi confessor est officialis. accusator ipse reus. sententia absolu